

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopice Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefracate se refușă. — Articuli nepubliciați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru be-care publicare.

Revista politică.

Sibiin, în 17 Octomvre.

După „Pesti Napló”, ministru-president Tisza a invitat pe 21 Noemvre enqueta cea mare, carea s'ă desbată reformarea comitatelor. S'a invitat la enqueta cam la 40 membri, între cari și P. Sennyey și deputați fruntași din toate partidele.

În sinul delegațiunilor adunate în Budapesta se desbat asupra plusului cerut de administrațiunea de roboiu.

Reuniunea ruteană din Galiția „Rada ruska” a decis convocarea unei conferențe la Lemberg pe ziua de 30 Noemvre. În adunare comitetul va presenta rezoluțiuni, prin care se vor precisa părerile Rutenilor despre situațiunea politică de față, tot așa pretensiunile și dorințele Rutenilor. „Rada ruska” a și instituit un comitet, care este însărcinat cu redactarea rezoluțiunilor. La conferență vor lua parte Rutenii „bătrâni” și „tineri.” Invităriile se vor trimite membrilor partidei rutene cel mult până în 7 Noemvre.

Președintele republicii franceze a convocat camerele pe 9 Noemvre.

Afacerea Dulcignului se trăgână. Trăgânarea aceasta întăresce pe mulți în speranță, că ceștiunea se va resoalve pe calea păcei. Turcii și Muntegrinii negociază acum asupra unei convențiuni militare propuse de Turci. Se ădice că Bozo Petrovici se va întâlni cu Riza pașa pentru a înlesni transacțiunile. Distanța de un kilometru între Turci și Muntegreni se consideră de ajuns, pentru a împedea pe Albanezi de a se vâri între densii. Numerul acestor din urmă s'a redus în Mozura la 700 de inși.

Procesul de presă

al „Telegrafului român”.

Un spectacol deosebit ne a înfașat eri sala tribunalului regesc de aici. Spațiul după barieră, unde de altădată și ocupa locul criminalisti, era de astădată ocupat de fețe bisericesci, de preoți români gr. or. îmbrăcați în reverenți, cu brăne roșii și albaste. Pe banca acușătorilor se aflau un asesor consistorial și un paroh; pe banca martorilor se aflau nu mai puțini decât cinci preoți și tribuna procurorului era ocupată de un protopresbiter și asesor consistorial onorariu. De când există această sală a tribunalului, ea n'a cuprins deodată atâți preoți, ca de astădată. Galerile erau îndesute de un public numeros, care privia cu mirare și nimore la cele ce se petreceau după barieră și în tot decursul pertractărei, care a ținut neîntrerupt dela 8 oare dimineața până la 6 oare seara, publicul n'a slăbit din paciența sa. Obiectul pertractărei a fost următorul: Protopresbiterul și asesorul consistorial onorariu și directorul Sem. Ioan Hannia s'a simțit vătămât în onoarea sa prin doi articoli publicați în „Telegraful Român” și a acușat la tribunal pe redactorul „Telegrafului Român”, asesorul consistorial Nicolae Cristea și pe scriitorul acelor articoli, pe parochul din Gurariului Ioachim Munteanu. Protopresbiterul Ioan Hannia n'a întregat de canoane, n'a întregat de legile bisericesci, n'a întregat de disciplina bisericescă, sub care stă fie care presbiter, ci a cugetat fără îndoială, că onoarea sa stirbită o va putea mai bine rehabilita înaintea curței juraților și a tribunalului din Sibiin. Cei cinci preoți, chemați de protopresbiterul Hannia ca martori, aveau s'el spriginească la această întreprindere. Curtea juraților era compusă exclusiv numai din concetățeni sași, profesori de gimnasiu, comercianți și meseriași. Și pentru ca succesul s'ă fie cu atât

mai sigur protopresbiterul Hannia și-a luat pre lângă sine pe unul din cei mai iscușiți advocați, pe unul din cei mai populari bărbați la concetățeni sași, pe domnul Arz v. Straussenburg, pe același Arz v. Straussenburg, care a apărât în două rënduri ăiarul de aici „Siebenbürgisch-deutsches Tageblatt” în două procese întentate de procurorul statului contra cărților „Săteanului Român” și „Observatorului” și toate procesele au dobândit votul deliberativ al curței de jurați.

Afară de acest aparat, protopresbiterul Hannia a validat întreg talentul seu de elocuență însoțit de o mimică foarte expresivă pentru a convinge pe curtea juraților despre adunca vătămăre, ce a suferit densusul prin acei articoli ai „Telegrafului Român”, și-a compus anume a casă autobiografia sa și a cetit juraților de pe hârtie câte posturi înalte ocupă el, la câte bance este el director etc. etc. Pentru a dovedi că a fost îndreptățit a administra averea bisericeii din Gurariului protopresbiterul Hannia a afirmat sus și tare, că statutul organic încă nu este introdus în biserica noastră, ear' pentru arăta, că el a fost îndreptățit a immormenta pe repausatul paroh din Gurariului, deși ocupă funcțiunea numai a unui director seminarial, nici decum însă a unui paroh, nici a unui protopresbiter tractual, a dis că el a mai immormentat și pe alți parochi, nu numai pe parochul Manta!

Dl profesor de drepturi Dr. Fölk, apăretoriul parochului Munteanu, însușu cu vervă a adus lumină completă asupra afacerii.

O impresiune ciudată a făcut acest proces unic în felul seu, asupra ascultătorului. Din întreg decursul pertractărei erai sedus a crede, că nu redactorul „Telegrafului Român” și parochul Munteanu erau acușății, ci protopresbiterul Hannia, căci acesta dimpreună cu advocatul seu nu se puteau destul apăra față cu incelele ce ve-

niau ca ploaia dela defensorii acușătorilor.

O mișcare senzațională a produs atât în public, cât și între jurați când advocatul Ioan de Preda, defensorul redactorului „Telegrafului Român”, a prezentat tribunalului pira comunei bisericesci Gurariului, prin care acesta cere, ca fostul protopresbiter Hannia s'ă se pună în stare de acușățiune pentru al sili s'ă dea socoteală despre administrarea fondului lor bisericesc.

După dece oare de pertractare curtea juraților și-a exprimat verdictul seu. Cu o majoritate imosantă de 10 voturi contra 2, redactorul „Telegrafului român” și parochul Ioachim Munteanu s'au achitat și protopresbiterul Hannia s'a condamnat la purtarea tuturor speșelor procesului.

Detaliurile procesului, se pot vedea din raportul special, ce va urma.

Credem că și protopresbiterul Hannia va fi mulțămît cu acest verdict, căci până acum toate verdictele ce s'au exprimat asupra lui ădicea că vin dela „oamenii lui Popea” dela „Șagunisti”, dela „consistorialiști”, acum a avut ocașiune a așli în fața lunei un verdict dela bărbați, cari sânt cu totul străini de afacerile noastre bisericesci și de partide, a avut ocașiune a așli un verdict dela bărbați independenți, cari au trecut încă prin sita deasă a protopresb. Hannia.

Nu scim însă dacă protopresbiterul Hannia va fi mulțămît cu rehabilitarea onoarei sale în forma aceasta, nu scim dacă vor fi mulțămiți reprezentanții bisericeii noastre și cu deosebire statul proțesc cu o astfel de procedură pentru a se rehabilita onoarea unui presbiter. Acest cas, poate unic în biserica orientală, va fi negreșit discutat în sinul organelor noastre bisericesci, căci datorința lor este a păstra cu scumpătate vađa bisericeii și onoarea statului proțesc.

FOIȚA.

Scrisoarea lui A. Papadopol-Calimah către V. Alecsandri.

Geneva 20 Iulie 1880.

(1 Urmare).

După stăruințele Ambasadorului englez, Cyril Lucar se rechia mă earăși la tronul seu, cu mare cinste și entusiasm (1624); astfel merge treaba în țerile netocmite și nechibzuite: de la capitol la stinca tarpeană; și de aici înapoi la capitol nu este decât un pas. Patriarhul Lucar, nu se oprește în lucrul seu de regenerare. El cel întâiu înființează o tipografie în patriarhie, cumpără și aduce tipar de la Londra la 1612, întrebându-l la această misiune pe eruditul ieromonach Nicodim Metaxa, pe care îl și însărcinează cu tipărirea mai multor cărți de teologie și bisericesci. Acest Nicodim Metaxa era din Cefalonia, născut din părinți care purtau titlu de comite cu care-cinștise pentru vitejie, republica Venetiei. După ce Nicodim își sfinși stu-

diile colegiale în Cefalonia, se duse la Padua, unde urmă cu mult succes universitatea. Aice el făcū cunosință cu Constantin (mai în urmă Cyril) Lucar. Intorcându-se în Cefalonia, Nicodim se făcū ieromonach; ear după ce amicul seu deveni patriarch ecumenic, el se duse la Țarigrad, unde l găsim acum directorul tipografiei patriarchale.

Această întreprindere aruncă pe Iesuiții la culmea mândiei. Iesuiții n'au lăsat nicodată ca luminile s'ă fie răspândite în lume; preceptele sfințe: cercetați scripturile și nu ascundeți lumina sub oboroac, au fost pentru densii blăsteme... B eșii tipografi stăteau cu ăilele în mână în țerile catolice; însuși regii Franciei n'aveau putere să aperse pe un tipograf în mijlocul Parisului. Pedepsele pentru tipografi erau *peine de la hart, peine d'être pendus et étranglez...*) lucruri nu prea plăcute, cum poți să închipuești. *Theologi Parisenses ad ignes usque persequuntur*, ădice tremurând bietul Robert Estiene, și tipografi

) Renouard, annales de l'imprimerie des Estienne, pag. 289—295.

fugeau din toate țerile catolice la Geneva, la Băle, la Neufchatel, în Elveția care de veacuri întregi a servit de adăpost libertății, cugetării și tuturor capacităților prigonite.)

Iesuiții din Constantinopole se pun dar din toate puterile lor să urzească curse spre a perde pe patriarchul Lucar. Ei găsiră o carte alcătuită și tipărită de Lucar la Londra latinesc și englezesce în timpul petrecerii sale în Anglita, în care el critica legea lui Mahomet. Atât au trebuit! această carte fu dusă Sultanului, spindu-se că eșise chiar atunci din tipografia lui Lucar de la patriarhie, și că inscripțiunea de pe frontispiciu și data, că ar fi tipărită mai de mult la Londra, sânt false. Sultanul se face foc: îndată o ceată de arapi caleă din ordinul padășăului și preface în praf și în pulbere tipografia. Atunci a perit o mulțime de manuscrise vechi, de autori profani și eclesiestiei, mai ales

) Robert Etienne, *Leh Censures des théologiens de Paris*, edit Genève 1552. — L. Vulliemin, *Histoire de la Confédération Suisse*, tom. II, p. 102 sp. 358 sq.

scrierile de polemică dogmatică și de predicățiune, care nu puteau găsi cruțarea la censura Venetiei, singurul oraș ce pe atunci avea mijloace destule pentru a tipări cărți grecesci. Toate aceste tipărite s'au netipărite sânt distruse și aruncate în mare împreună cu sfărămăturile tipografiei și cu frumoasele litere aduse de Lucar de la Londra. Tipograful Metaxa, abia scăpă viu, cu fuga; ădele cu a detașament de sbiri năvălește apoi să puie mâna pe Lucar, dar patriarchul prinde de veste și scapă la Aggas, ambasadorul Belgiei. Acesta intervine, vedește Seraskerului, că toate sânt scormituri ale Iesuiților, și astfel Cyril Lucar rămâne nesupătat pe tronul seu, ear Sultanul Murat voinde să facă dreptate isgonesc pe Iesuiți cu oară din Constantinopole, la 1625. Ca să isbutescă să distrugă tipografia imprimăte și manuscrisutele dela Patriarhie, Iesuiții dela Stavrodrom au cheltuit mulțime de bani, și au dat daruri Turcilor.)

) Ipsilanti, op. cit. pag. 133—137.

Cartea roșie a monarhiei Austro-Ungare.

Diarele vieneze dice „Romanul“ ne aduc resumate din „cartea roșie“ austro-ungară, care cuprinde documentele internaționale din ziua încheierii tratatului dela Berlin și până mai zilele trecute. Aceste documente sânt împărțite în patru capitule precum urmează:

I. Cestiunea frunțărilor greco-turce.

II. Neînțelegerile în privința frunțărilor bulgaro-române.

III. Afacerile turco-muntegrene în privința frunțărilor.

IV. Repatrierea fugarilor mahomedani din Bulgaria.

Începem astăzi cu resumatul estrase de diarele vieneze din capitolul al doilea, pentru că sânt relative la România, și vom da în numerile viitoare și rezultatele privitoare la celelalte cestiuni.

II. Neînțelegerile în privința frunțărilor bulgaro-române.

În acest capitol nu se tratează decât despre cestiunea Arab-Tabiei. Într-o notă a comitelui Andrassy, către comitele Kalnocky, datată din 31 Iulie 1879, se dice următoarele:

„Guvernul imperial al Rusiei trebuie să ne fie dator recunoștință, că neam arătat dispuși în această privință (a cerceta afacerea încă odată), ceea ce probează că facem o mare concesiune punctului de vedere al Rusiei, de vreme ce admitem a se supune unei noue cercetări o hotărâre luată deja în unanimitate de comisiune.

Trebuie să punem pe aceasta o greutate cu atât mai mare, cu cât hotărârea eventuală a comisiunii trebuia recunoscută ca definitivă chiar dacă ar fi fost luată numai cu o mare majoritate, și nu trebuia prin urmare să se facă dintr-o obiectul unor noue negocieri între cabinete.

Atunci d. de Giers se prezintă în numele Rusiei cu propunerea de a lua cestiunea Arab-Tabia din mâinile comisiunii internaționale de delimitare pentru Bulgaria și a o da comisiunii serbesci.

Responsurile Germaniei și Austro-Ungariei au fost în această privință următoarele:

Comitele Velsersheimb către comitele Andrassy

Telegramă. Berlin, 15 August 1879.

„În fața noiei propuneri rusesci în privința Arab-Tabiei, cabinetul din Berlin nu voese să apuce înainte, ci este hotărât să lase dobândirea înțelegerii trebuincioase pe seama puterilor mai de aproape interesate, și mai ales Austro-Ungariei, a cărei atitudine va fi hotărâtoare și pentru aceea a cabi-

nelui german. D. de Radovitz s'a exprimat deja în acest sens față cu însărcinatul afacerilor de aci.“

Comitele Andrassy către comitele Kalnocky la Petersburg.

Telegramă. Viena, 18 August 1879.

„Dilele aceste nu s'a comunicat în scris noua propunere rusească, în privința cestiunii Arab-Tabia, de cătră însărcinatul cu afacerile rusesci de aici.

„Am arătat deja, prin diferite propuneri, dorința noastră de a fi agreabilă Rusiei în această afacere. Ar fi de dorit și pentru noi de a înălțura aceasta din urmă greutate de delimitare. Dar spre marea noastră părere de rău și cu toată bunăvoința noastră ne vedem în imposibilitatea, de a adera la propunerea Rusiei și a încredința afacerea comisiunii serbesci, de vreme ce cabinetul rus, în privința Arab-Tabiei nu aderă la propunerea noastră de a se considera hotărârile majorității ca definitive, de și ele au produs o mulțămire generală în toate delimitările făcute în peninsula balcanică, cu toate îngrigirile, ce Rusia arăta în început, și de altă parte chiar Englitera consideră trecerea sarcinei pe sama comisiunii serbesci de delimitare ca în contradicție cu tratatul, părere, pe care trebuie să o considerăm și noi ca justă.

Se înțelege de sineși că d. de Giers n'a fost nici cum satisfăcut de acest răspuns, dar earăși nu putu să se otărăscă a recunoaște de definitive decisiunile luate de majoritatea comisiunii. El observă că aceasta este o cestiune de principii, dela care nu poate să se abată cabinetul rus, și că nu poate să se lase a fi majoritat de o comisiune ai cărei membrii par a fi procedat la această lucrare cu o opinie preconcepțată. D. de Giers formulă o nouă propunere, prin care cerea a se trimite bărbați speciali spre a cerceta cestiunea construirii podului la Silistra și ca o hotărâre definitivă să depindă dela deciziunea luată de majoritatea cabinetelor. Această propunere fu primită în fine după lungi negocieri; lordul Salisbury declară, că a aderat la dânsa, numai și numai fiindcă a fost acceptată și de Austro-Ungarie.

Comisiunea de bărbați speciali se intrunesc; ea hotărăscă cu 6 voturi contra 1, care era cel rus, în sensul cum cerea România să construească podul lângă Silistra. Acesta nu împedecă însă pe Rusia de a ridica noua greutate și de a refusa ratificarea și sub-semnarea protocolului. Spre a pune un capăt acestei cestiuni, baronul de Haymerle ia inițiativa pentru o propunere de mijlocire, care este primită

în cele din urmă de toate puterile și care satisfăce în fine și pe cele două părți mai de aproape interesate.

Spre a completa dărea de samă asupra acestei afaceri, diarele vieneze mai reproduc și următoarele amenunte din Cartea roșie.

„Rusia își exprimase dorința ca însăși Bulgaria să se declare mai din nainte satisfăcută cu soluțiunea cestiunii. Baronul de Haymerle însărcină pe comitele Khenvenhüller, reprezentantul austro-ungar de la Sofia, să influențeze în acest sens asupra guvernului de acolo. Comitele Khenvenhüller răspunde, că guvernul este gata a da declarațiunea cerută de Rusia, dar numai cu condițiunea, ca România să se oblige față cu Europa de a construi podul într'un termen fiesat mai dinainte. La aceasta se raportă următoarea notă:

Baronul de Haimmerle către comitele Khenvenhüller.

Telegramă. Viena 14 Mai 1880.

„Prin acea frază relativă la pod, Bulgaria nu poate să și aducă nici un folos și că, de vreme ce ea n'are nici un drept de a pune condițiuni, n'aveam a negoția cu Bulgaria asupra frunțărilor Dobrogei; ne am mângânit în un indemn confidențial, pe care dacă l'ar urma Bulgaria ar înlesni primirea în genere a propunerii și în acord definitiv. Noi am declarat mai din înainte, că dacă propunerea noastră de mijlocire nu va fi primită pur și simplu o vom retrage și ne vom pune pe basa propunerilor comisiunii.

„Este neadmisibil, ca Bulgaria să pună condițiuni României, precum este de exemplu aceea pentru construirea podului.

D. Boerescu către comitele Hoyos.

București, 24 Iunie 1880.

„Comunicarea ce Ecs. Voastră mi-a adresat în privința soluțiunii definitive a cestiunii Arab-Tabia, ne dă o nouă probă despre amicia ce guvernul Maj. Sale cesaro-regale apostolice are pentru noi. Este datoria pentru mine de a vă exprima pentru aceasta mulțămirea și cunoștința guvernului princiar.

Intru ceea ce privește afacerea chiar d. Boerescu declară, că guvernul princiar este satisfăcut pentru concederea Arab-Tabiei către România, dar și cu cealaltă fiesare a frunțăriei.

Varietăți.

*(Distincțiune). Ministrul președint Coloman Tisza fu distins de M. S. cu marea cruce a ordinului S-tului Stefan.

patriarch și fiul țar, rămân cu pace cărmuitorii Rusiei. La 1620 Teofan întorcându-se dela Moskva, vizitează Rusia meridională, și stă la Kiev. Regele Sigismund al Poloniei, îl primește cu cinste vădând în el un patriarch al bisericei. Teofan consacraază aici de metropolit al Kievului și al Galiciei pe Petru Movilă, și face trei episcopii; apoi el se întoarce la Ierusalim, peste puțin merge ear la Moskva, și acum întorcându-se, se afla în Iași, la 1630.¹²⁾

Rusia trimite acum o deputațiune la Iași, către patriarchul Teofan, să l'interde dacă sânt adevărate câte se aud despre patriarchul Ecumenic Lucar. Teofan răspunde în scris prin scrisori patriarhale, că patriarchul Lucar nu este vinovat de calvinism, că el este un adevărat arhieru, urmaș credincios al părinților bisericei ortodoxe a răsăritului.

(Va urma).

*(Viriliștii) din comitatul Trei scaunelor (Háromszék) au ca cel dintâiu contribuent cu 2738 fl. 26 pe contele Ioan Nemeș și ca cel de pe urmă pre Carol Vajna cu darea de 133 fl. 61 cr.

*(Casina) din Sibiu va arangia petreceri cu danț în 30 Oct. 13 și 27 Noemvre și în 11 Dec. cu începutul la 8 oare seara.

(Procesul de presă) ce l'a fost intentat dl Ioan Hannia, asesor consistorial onorar și director seminarial în contra dlui Nicolae Cristea, asesor consistorial ordinar și redactor al „Telegrafului român“, resp. în contra dlui Ioachim Munteanu paroch din Gurariului, s'a pertractat ieri în 28 Octomvrie n. înaintea curții cu jurați de aici de dimineața la 8 oare până seara la 6 oare neîntrerupt. Dl paroch Ioachim Munteanu a fost susținut la timpul seu în coloanele „Telegrafului român“, ca dl Ioan Hannia, asesor consistorial onorar și director seminarial „și-a permis cu volnicie a călca în picioare ordinea bisericească și a prevarica în parochia Gurariului în dăvna parochului de acolo și a disciplinei“, ear' într-o notă parochul Munteanu a fost scris: „Cine ar fi putut aștepta atâtă imprudență din partea unui director seminarial și totodată asesor al consistoriului arhiericeean? A provoca pe popor la neascultare față cu prețul seu, ba indirect a-l provoca la revoltă, dovedesc, între altele, o nemărginită încredere în sine; etc. etc.“

Juril, compus numai din neromâni*) a declarat cu 10 voturi în contra 2, va să țică cu o majoritate împunătoare pe amândoi acușaii de **nevinoțai**; ear' dl Ioan Hannia, reprezentat altcum de dl Arz v. Straussener, (unul din cei mai distinsi și văduți advocați ai Sibiuului, și totodată un bărbat politic foarte popular al Sașilor), dl Ioan Hannia, asesor consistorial ordinar și director seminarial, țicem, a fost condamnat la plățirea speselor în sumă de 82 fl. v. a.

Altcum atragem atenția on. public asupra raportului, ce-l aducem începând cu numărul acesta.

*(Dare de samă) despre balul român în sara de 18 Octomvrie st. n. în favorul „fondului de teatru“. Venitul brutto a fost 204 fl. ear cheltuelile de 145 fl. 50 cr. Resultă deci ca venit curat suma de: 58 fl. 50 cr. Suma această în 23 Octomvrie st. n. s'a și administrat prin postă B. Posta d. George Serbu, cassariul societății pentru fond de teatru. Preste prețul de intrare fiesat cu 1 fl. v. a. au plătit d'nele: Constanța Dunca-Schiau 5 fl. Maria Cosma 1 fl., precum și următorii d-ni și anume: Nicolae Popea, arhimandrit și vicariu metropolit 4 fl. Paul de Dunca 1 fl. 50; Ales. Lebu 10 fl. Fulep Samu 5 fl. Traugot Binder 3 fl. Ioan Bădiu 3 fl., maiorul pens. Herzberg 1 fl. Coriolan Bredicean 4 fl. Daniel Lica 4 fl. Petru Mihaly 4 fl. Visarion Roman 2 fl. Dr. I. Moga 1 fl. Nicolau Budac 1 fl. Const. Popovici 1 fl. Const. Colbasiu 1 fl. Dr. A. Todea 1 fl. Ales. Filip 1 fl. Dr. D. Răuciu 1 fl. și George Secula 1 fl. Suma: 55 fl. 50 cr.

Sibiu, 23 Octomvrie st. n. 1880.

Comitetul.

*(Strămutare de țerg). Țergul de toamnă din Arad în anul acesta se va ține în 5, 6 și 7 Noemvre n.

*(Semnele timpului de față). Cât de jucând se vor vinde prin licitație judecătorească: bunul contesei K. Sandor prețuit cu 70,000 fl. în 20 Dec. n., bunul lui Max. Un. pre-

*) Pe cei doi Români ai jurului, cari au fost trași din urnă, i-a respins d-nul Hannia.

Scăpând din mână și astădată pe Lucar, ba încă păind și rușinea isgonirii, Iesuiții capătă ertare dela Turci, dând bani, conform obiceiului, și întorcându-se la Constantinopole, se pun pe lucru voincesce, chemând în ajutoriu pe Iesuiții din toate părțile. Ei răspundesc veste la între cler și între popor, că Lucar este calvinist, ba chiar că a fost turcit și apoi se făcu ear creștin ca să capete patriarhia, și că acum, în taină, e protestant!...¹¹⁾ Aceste calomnii, Iesuiții le răspundesc prin toate țările, unde erau creștini ortodocși.

Pe atunci, adecă la 1630, cuviosul și eruditul Teofan, patriarch al Ierusalimului, se afla în Iași, capitala Moldovei, în zilele lui Moisi Movilă Voevod, fiul lui Simeon Movilă. La 1619, când domnia în Moldova Gaspar Voevod, acest patriarch mai trecuse prin Iași și prin Moldova îndreptându-se spre Moskva, în zilele Țarului Mihail Teodorovici. Motivul acestui

¹¹⁾ Dominicus Bernini, Histoire des hérétiques, tom. IV, pag. 611.

¹²⁾ Istoria Possipskoj Terk'v, pag. 223—237. edit. St. Petersburg 1838. Conf. Dositei patriarch Ierusal. în prelața Ođđo-đođođo ôpoloyta, edit. Snagov, 1699.

țuit cu 60,000 fl. în 15 Dec. n., bunul lui Achatius K. în 12 Ian. 1880 prețuit cu 165,093 fl., posesiunea domnească a lui Eduard D. în 4 Noem. prețuit cu 77,648 fl.; bunul lui Carol F. prețuit cu 110,180 fl. a fost să se vândă în 25 și 27 Oct. n., bunul lui Samoila B. jun. se va vinde în 15 Dec. prețuit cu 41,082 fl., bunul lui Achatius D. prețuit cu 33,000 fl. în 29 Noemv. n., posesiunea domnească a Teresiei K. prețuită cu 26,000 fl. în 15 Dec.; bunul baronului Eduard G. prețuit cu 156,106 fl. în 26 Noamv. n., bunul lui Pavel Sz. prețuit cu 35,573 fl. în 4 Noemv. n., bunul lui Aegidius B. prețuit cu fl. 348,785 în 16 Noemv. n., bunul lui Alecsandru Szt. prețuit cu fl. 66,934 a fost să se vândă în 27 Oct. n., asemenea bunul contelui Ludovic B. prețuit cu 86,849 în 20 Oct. n.

* (Advocat nou). Camera advocaților din Alba-Iulia aduce la cunoștința publică, că Dl Ioachim Fulea cu domiciliul în Deva este introdus ca avocat în lista advocațială.

* (Comitatul Carașului). Dl de Iacobffy, presidential sedrii orfanale a comitatului Carașului în ședința ultimă a comitetului administrativ dădu acum decurând spre cetera un raport al seu, prin care se constatăea faptul, că la oficiul orfanal sunt 2500 de restante, pe când casa orfanală are de încasat percente restante în suma de 36,000 fl. v. a.

* (Statua lui Ludovic Kossuth). Orașul Hodmező-Vásárhely a comandat statua lui Ludovic Kossuth în mărimea naturală și aceasta — dupăcum ne spune „Egyetértés“ — este deja gata. Ea reprezintă pe Kossuth în costum negru civil și în poștașă așezată și plină de dignitate ținând mâna dreaptă pe tomul prim al „scriptorilor sale din emigrație“. Acest chip, care în Sâmbăta trecută 23 Oct. n. s'a expdat de Vastagh, cel mai renumit artist, la care a fost comandată statua, se poate privi, ca cel mai nimerit portret a lui Ludovic Kossuth.

* (Defraudățione). Direcțiunea podului de lanțuri din Budapesta cercetând cassa a aflat, că lipsește suma de 3000 fl. v. a. Ampliatul respectiv de loc fu suspendat din oficiul seu și predat procurorului de stat spre cercetare criminală.

* (Spargere și furt). Marți noaptea în 14 Oct. st. v. a se dăcă în noaptea sfinte Paraschive nește furi spărgând zidul pr subț o fereastră a bisericii din Porcești au intrat în biserică și au furat deacolo 2 sfetnice de argint, și 70 fl. v. a. bani gata. Mercuri dimineața în 15 Oct. st. v. făcânduse cercetare mai deaproape și prin giurul bisericii s'au aflat în cimitirul bisericii două cruci de argint, asemenea furate din biserică pe cari furi se vede că în graba lor leau perdut.

* (Earnă timpurie) s'a aretat de astă dată în Englitera. În 20 Oct. n. adecă a nins în Londra și giur de dimineața până seara în continuu. Asemea și în Vindsor, Rochester și în alte localități a cădut o zăpadă groasă

* (O vijelie de zăpadă în fricoșată) a domnit în provincia Buenos Ayres din republica argentină. Vijelia începând din 18 Oct. a ținut mereu 3 zile și 3 nopți nimicind în furia sa la 700,000 vaci, 500,000 oi, și preste 250,000 cai.

* (Diete). Representantul unei societăți americane, carele călătorind de present prin Ungaria și Ardeal cu scopul de a se informa despre isoarele de petroleu din aceste țeri și a negocia cu guvernul despre arunderea acestor isoare, are salar anual 25,000 fl. și diete pe și 127 fl. v. a.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Istoria aritmeticii și principiile fundamentale

la tractarea Aritmeticii în scoala populară.

(Disertațiune ținută în adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor români din Teara Bârsei“ la 26 Aprilie 1880 în Zernesca)

de

Domeștiu Dogariu,

învățător în scoala primară din Satalung.

(2 Urmare).

III. Dezvoltarea metodului.

Până la finea seculului al 18-lea aritmetica se propunea în scoala populară preste tot numai în scris și într'un mod mecanic. Că s'a propus din aritmetica mai mult ca cele patru operațiuni simple, nu se scie nimic, deșt că calculul verbal sau oral s'a început dela *Baselov* și dela *Rahov*. În scoalele rahovice calculul verbal constă într'u întuirea lucrurilor din giurul elevilor, a degetelor etc. Copii mai întâiu învețau a numera până la 100 înainte și îndereț; apoi numera earăși până la 100 înainte și îndereț mai întâiu numerii cu soț, apoi numerii fără soț. După ce elevii erau familiarizați și cu cifrele, apoi tot pe același drum se conduceau și în calculul în scris. — Calculul se făcea mai întâiu cu numeri curați și după aceea cu numeri complicați. Exemple, însă se luau din cerul de intuițiune al ocupațiunii copiilor și al părinților lor. În clas-le superioare se exercită calculul verbal din cele patru specii cu regula de tri, fracțiuni și regula societății. Calculul pe tabelă sau în scris se considera numai ca un mijloc ajutătoriu al calculului verbal, și pentru pregătirea mai departe. — *Trapp* se folosia la întuirea copiilor mici în aduniți și subtrațiune de nucii, mere etc., fără ca copiii să cunoască numerii. Tot asemenea urma și cu multiplicațiunea și cu divisiunea până la un grad anumit. Pentru de a da însă elevilor un cuprins adevărat despre unimi, decimi etc., construisse neșce cutioare cu mai multe despărțăminte. Așa în despărțământul unimilor punea neșce cadrate mici, fie-care cu câte 1 punct, însă nici odată nu punea într'un despărțământ mai multe decât 9 cadrate. În despărțământul decimilor punea alte 9 cadrate mai mari fie-care cu 10 puncte etc. Ear' pentru a introduce pe elevi în cunoașterea și învețarea frânțerilor aducea înaintea elevilor mai multe bețișoare de asemenea lungime apoi unele din ele le lăsa întregi, și altele le împărția în câte 2, 3, 4, 5 și mai multe părți și prin aceste operațiuni se arată intuitiv, că $\frac{1}{2}$ este mai mult decât $\frac{1}{6}$; tot asemenea, că $\frac{2}{3}$ este mai mult decât $\frac{1}{3}$. — Mai departe, că $\frac{1}{2}$ și $\frac{1}{3}$ nu face 1 întreg, însă $\frac{1}{2}$ și $\frac{1}{3}$ fac mai mult decât 1 întreg. —

Astfel se tracta aritmetica în scoala populară până la pășirea în școală o renumitului pedagog Pestalozzi, carele aduse operațiunea cu numeri la basa ei cea adevărată, la judecata minții. Pedagogul *Pestalozzi* lăpădă din instrucțiune toate regulile abstracte, înlocuindu-le cu intuițiunea, carea făcu o epocă în toată metodia elementară. El da elevilor a numera lucruri reale și a opera cu dênsele: adunând, subtrăgând multiplicând și dividând. Tot pe baza intuițiunii percede cu propunerea aritmeticii și pedagogul *Disterweg*. El tractează calculul cu cifre sau în scris ca și calculul verbal. Mai departe el arată, că aritmetica se se ia din clasa cea mai de jos a scoalei populare și ca prin cunoașterea numărului se se ia numai cultura vieții practice, dar chiar și

dezvoltarea tuturor facultăților spirituale. De aceea el la propunerea aritmeticii în scoala populară a statorit următoarele postulate:

1. Mai întâiu cunoașterea, apoi exercitarea și apoi aplicarea.
2. Eleul, din intuițiunile cășcate, are să și scoată singur regula, apoi s'o exprime curat.
3. Ori ce obveniune nouă se se tracteze mai întâiu ca parte singurată și numai după aceea se se combine cu cele premerse.
4. Fiecu cunoscință trebuie aplicată până la desteritate.
5. Mai întâiu calculul verbal apoi calculul în scris.
6. Calculul cu numeri curați se se făc într'o concesiune organică cu calculul aplicat.
7. Lucrul principal este exercitarea legei decadică, aplicată mai întâiu la calculul verbal.
8. Fiecare școlar se se sigur în căutarea rezultatului.
9. La calculul aplicat au de a se folosi numai de măsurile și monedele usitate.
10. După încheierea unui grad de exerciții, trecerea la alt grad depinde numai dela desteritatea elevilor.
11. Ca primul grad de exerciții pot servi numerii 1—10 după toate operațiunile și raporturile cu numeri dați curați și aplicați. Al 2-lea grad numerii 10—20. Al 3-lea grad numerii dela 20—100 exercitându-se bine multiplicațiunea și divisiunea. — Gradul al 4-lea poate merge și mai departe până la 100,000. Acii au de a se lua aplicări și mai grele: resolvierea, reducere, fracțiunile cu numeri curați și aplicați; teme practice din regula de tri simplă și compusă, și anume: directă și indirectă. — Temele au să se ia totdeauna din viața practică.

Hentcschel își arangiază gradurile de exercitare în aritmetică astfel:

1. Numerii 1—10 (numirea, cetirea și cele 4 specii).
 2. Numerii 10—100 tot în aceași urmare.
 3. Cele 4 operațiuni fundamentale într'un cerc de numeri mai mare, și anume cu numeri de o numire.
 4. Tot acele cu numeri de mai multe numiri. (Resolvierea, reducerea, adițiunea, subtrațiunea, multiplicațiunea și divisiunea; apoi regula de tri).
- După aceea ia calcularea frânțerilor: omogene și eterogene. Incheie apoi fie care din aceste grade cu exemple din regula de tri. Mai pe urmă ia regula catarată a intereselor, a rabatelor, regula societății și alegațiunei, — apoi calcularea suprafețelor și a volumelor. Pedagogul *Gröffe* mai adaugă lângă aceste încă următoarele consilii practice:
1. În scoala populară nu folosese nimic aritmetica, dacă se aleg din ea numeri prea mari pentru teme.
 2. Legea după care se se însemneze numerii cu cifre trebuie se se facă elevilor de tot clară.
 3. Este numai o părere a acelor, cari suște, ca elevii să nu învețe sau se deprindă nimic curat mecanic în nici un grad.
 4. Aritmetica are trei stadiu: 1. Calculul intuitiv. 2. Calculul cugetător (verbal) și 3. Calculul mecanic sau tehnic (în scris). Pedagogul *Grube* începe aritmetica cu o deosebită intuițiune, nu face nici o deosebire între calculul verbal și în scris, căci amândouă sunt calculațiuni raționale. Cifra numerului, ce a fost făcută elevului cunoscută prin intuițiune, o presentază ca pre un semn imediat. — Caută a aduce apoi calculul cu numeri curați într'o concesiune organică cu numerii curați. De aceea *Grube* face elevului cunoscut un număr apoi il

intuiază fundamental, și după aceea îl tractează tot într'o formă atât în desbrăcarea lui, cât și în îmbrăcarea lui în aplicați.

Bibliografie.

Istoria Ungariei pentru scoale populare. Edițiunea a VI. Prețul 25 cr. v. a. *Geografia Ungariei și elemente de geografie pentru scoale populare*. Edițiunea III. Prețul 30 cr. v. a.

Ambele manuale sunt aprobate și recomandate de venerabile consistorii pentru scoale populare române din întreaga metropoliu și se pot procura sau dela autorul lor Dr. Nicolau Pop profesor la gimnasiul român din Brașov sau prin ori care librărie din patrie.

Bursa de Viena și Pesta din 28 Octomvre 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	107,65	107,75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	80,40	89,75
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	97,20	97,25
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient ung.	84,25	84,50
Împrumut drumurilor de fer ung. Obligățiuni ung. de rescumprărea pământului	122,75	122,50
Obligățiuni ung. cu clausulă de sorșiu	95,—	95,25
Obligățiuni urbariale transilvane. Obligățiuni urbariale tomeanice. Obligățiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșiu	94,—	93,75
Obligățiuni urbariale croato-slavonice	93,75	93,25
Obligățiuni urbariale transilvane. Obligățiuni urbariale croato-slavonice	93,—	93,50
—	96,—	—
Obligățiuni urbariale de rescumprărea țecimii de vin	93,50	94,—
Datorie de stat austriacă în hârtie	71,85	71,80
Datorie de stat în argint	72,75	72,80
Renta de aur austriacă	87,10	86,75
Sorși de stat dela 1860	129,75	129,50
Accióni de banca austro-ung.	813,—	812,—
Accióni de credit austr.	279,50	279,30
Accióni de banca de credit ung. Sorși unguresci cu premii	247,—	247,—
Sorși de regularea Tisai	108,50	108,50
Argint	107,90	109,10
Galbîn	—	—
Napoleon	5,61	5,63
100 marce nemțese	9,34	9,34
—	57,85	57,85
London (pe poșta de trei luni)	117,20	117,20

Economic.

Sibiu 26 Octomvre n. Pro hectolitră: Grâu fl. 7,30—8,30; grâu scărșit; 6,50—6,80; sâcăară fl. 5,60—6 Oraș n. 4,10—4,50; Ovăș fl. 2—2,40 Cuceruș fl. 3—3,40; Mălăiu fl. 7—8; Cartofi fl. 1,60—2; Semănăș decăneș fl. 6—7; Mazere fl. 6—7; Linte fl. 9—10; Fasolea. 5—6. Pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 6; Slănină fl. 84—86; Unsoare de porc fl. 36—40; Săburat pro 50 chilo fl. 15—16; Sădu de luminări fl. 24—25; Luminări de sădu 50 chilo fl. 23—25; Săpur fl. 18—20. Fân 60 chilo fl. 0,80—1; Căneșă pro 50 chilo fl. 16—18. Lemne vîtoase de foc pro metru cubic fl. 3,25 Spirit pro grad 85—60 cr. pro chilo: carne de vită —46—er; Carne de vișel 35—48 er. carne de porc 46—48 er; carne de berbec 24—26 er; oauă 10 de 20 cr.

Arad, 23 Octomvre n. Pro hectolitră grâu: fl. 11,40—11,80; scărăș fl. 9,20—9,30; orz 6,25; ovăș fl. 5,50—5,60; cucuruz fl. 4,20; Spirit cu giroș fl. 33—35 cară en detail fl. 32,50 per 100 litro **

Estras din toaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitățiuni: în 23 Noem. imob. remasului după Vasile Sarga în Ciadca (jud. cerc. Aiud); în 30 Oct. și 2 Noemv. imob. lui Carol Schell în Bistrița și Orhei (trib. Bistrița); în 23 Noemv. și 23 Dec. imob. remasului după George Török în Cădicafeleu (trib. Odores); în 17 Noemv. și 17 Dec. imob. remasului după Ioan Fehér în Căzânești (jud. cerc. Baia de Criș); în 20 Dec. 1880 și 20 Ian. 1881 imob. contesei Alecsandru Karacsai în Feir (trib. Cluj); în 11 Dec. 1881 și 11 Ian. 1881 imob. lui Nicolau Balaban în Alțina; în 2 Noemv. imob. lui Ioan Balaz și soși în Oena (trib. Sibiu); în 9 Noemv. și 9 Decemvre imob. lui Stefan Orban și Iosif Bogdan în Totoi (trib. Alba-Iulia); în 9 Noemv. imob. contelui Adam Vas și soși sale în Tag (jud. cerc. Gherla); în 27 Noemv. și 27 Dec. imob. lui Nicolau Ciuci în Hunedara (trib. Deva); în 7 Dec. 1880 și 7 Ian. 1880 imob. lui Ioan Mihail Măkesch în Sibiu; în 5 Noemv. imob. remasului după Carol Hollas în Cluj (trib.); în 9 Noemv. imob. lui Wilhelm Walther și soși în Reghen; în 9 Noemv. imob. lui Walter Pongraț în Reghen (jud. cerc.);

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIIU.

A eșit de sub presă: [68] 1

CALENDARIU pe anul comun dela Christos 1881.

Anul al trezecilea.

Prețul unui exemplar legat **30 cr.**, pentru vândători nelegat **23 cr.** v. a. și legat **25 cr.** v. a.

CUPRINSUL:

Calendarul (julian și gregorian, cu însemnarea exactă a Evangheliilor și glasurilor de peste an). — **Pătrările lunilor.** — Genealogia casei domnitoare austriace. — **Regeții europeni.** — Serviziul postal și telegrafic. — **Tacsa de timbru** pentru polițe și documente. — **Măsurile noue și vechi.**

Șematismul

(41 pagine cu câte două coloane)

bisericeii ortodoxe-orientale române din Ungaria și Transilvania, cuprinzând și protopresbiterii, administratorii protopresbiterali și parohii cu comunele bisericesti din archidieceasă.

Ierarhii metropoliilor învecinate din Austro-Ungaria.

Vătătoarea, (Novelă). — Poesii. — **Conspicuitățile săptămânii.** — **Insemnarea târgurilor.** — **Anunțuri.**

Administrațiunea tipografiei archidieceesane în Sibiu.

Neoplanta.
1875.
Medalie de argint.

Seghedin.
1876.
Medalie pentru merite.

CLOPOTE DE TOATĂ MĂRIMEA

pe lângă hotărîrea prealabilă a sunetelor lor.

Cu deosebire recomandă **clopotele găurite**, inventate de dânsul, a căror sunet este mai adănc decât acelor de construcțiune vechie și care, fiind de 100 pungi, sînt asemenea celor de 140 pungi de construcțiune vechie. Se fac din metal de clopot și **toți** de 40—50 chilo greutate și avînd un ton foarte gros.

Se află totdeauna în deposit clopote, dela mărimea cea mai mică până la 50 chilogr., precum și de **proasce portative și de mână.**

Se recomandă pentru comanda cât de multe

[43] 8—12

Antonie Novotny
în Timișoara.

Publicare de licitațiune!

Duminecă în 31 Octomvre 1880 st. n. la 1 oară după ameași se va esărînda pe calea licitațiunii publice moara de măcinat cu 3 petri a comunei Sadu pe timp de 3, eventual 6 ani începînd dela 1 Ianuarie 1881 nainte.

Licitațiunea va avè loc în cancelaria comunală, unde și nainte de licitarea se pot vedè condițiunile.

Sadu în 21 Octomvre 1880.

[64] 3—3 Primăria comunală.

A eșit de sub țipar și se află de vîndare în toate librării:

CĂLINDARUL BUNULUI ECONOM

pe anul comun 1881.

Întocmit de

D. Comșa și Eugen Brote.

Cu mai multe ilustrațiuni intercalate în teost

Anul V.

Cuprinsul: Călinđar indian și gregorian cu scrierile, țilele numerelor, evangheliile domnitorilor, resirînd și apusul soarelui, lungimea țilei. Cronologia. Păcălia. Anotimpurile. Sistemul planetar al soarelui. Cele două prefețe zodii sau semne din calea soarelui. Regentul anului. Întîmciute. Scrierile schimbătoare și posturile. Genealogia: Austro-Ungaria și toate celelalte state europene. Tîrgurile: Transilvania, (în rînd alfabetic și ergonomic) Ungaria, Bucovina și România. POSTA. Corespondențe telegrafice. Raportul între măsurile noue și vechi. TIMBRE. Tabela de interese. Tabela comparativă a valorilor de bani din toate țările. SFĂTUITOR JURIDIC: Articolul de lege XLV. 1880 despre procedura, ce are să se urmeze în cauzele de regularea posesiunii în părțile transilvane a țerei. PARTEA ECONOMICĂ: Economia schimbătoare în grădina de legumi. Oaia merinos (cu 3 ilustrațiuni). Cercarea seminței. Fragile (cu 6 ilustrațiuni). Grădina școlii. Mașina de sămîntă (cu 1 ilustrațiune). Cele șase pomi ai agriculturii. Grebla cu cal (cu 1 ilustrațiune). Triorînd (cu 1 ilustrațiune). Căt se sămîntă pe un hectar? Timpul încolțirînd și vegetațiunii la diversele plante agricole. Tabela despre mașinile agricole mai însemnate. Din care material căt vinăru se estrage. Greutatea fructelor și semințelor mai îndatinate. Căt timp poartă animalele agricole. PARTEA BELTRISTICĂ: Codreana Sanzeana, povest. Scormon, novelă. Poesii. Urmoristic (cu ilustrațiuni). Literatura agricolă. Inserate.

Prețul 45 cr. sau un lei nou.

Josef Drotleff.

Editorul călindariului bunului econom.

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 23.

[67] 1—3

Audiți, vedeți și mirați-vè!

Mărfurile de argint Britania, primite dela o masă concursuală a unei mari fabrice de argint Britania, devenite fătă, se dau cu ori ce preț sau mai bine ȝis grațuit.

- Trimițînd fl. 7.— în bani gata s'au cu rambursă ori cine primesce următoarelor 50 obiecte cu a patra parte din valoarea reală, și adică:
- 6 Cuțite de masă escelente, mînunchia de argint Britania, cu cuțituri adăvîrat englezesce.
- 6 Furcute de cele mai fine, argint Britania, dintr'o bucată.
- 6 Linguri de mîncare de argint Britania, grele și massive.
- 12 Lingurite de cafea de argint Britania, de cea mai bună calitate.
- 6 susțitoare de cuțite de argint Britania, de cea mai bună calitate.
- 1 lingură mare de lapte de argint Britania, masivă
- 1 lingură mare de supă de argint Britania, grea.
- 9 Tave de prezentat ciselate foarte fin.
- 2 șesnice pe masă de salon Britania pline de efect.
- 1 coră de pîne masivă de argint Britania.

Totăste 50 obiecte au costat mai nainte 25 florenzi pe costă numai florenzi veni 7.—.

Toate 50 obiecte sînt fabricate din cel mai fin și cel mai solid argint Britania, care este unicul metal ce există pe lume care în veci rămîne alb și nu se poate deosebi de argintul adăvîrat nici după o folosire de 80 ani; pentru aceasta garantează.

Afară de aceste mai sînt:

- 18 cuțite, furcute și linguri de argint Britania, câte 6 bucați toate 18 laolaltă fl. 3.75
 - 6 linguri miel de cafea de arg. Brit. mai nainte cu fl. —.60
 - 1 lingură de supă " " " " " " 3.— " " 1.—
 - 1 " " " " " " " " 1.50 " " —.50
 - 6 tave " " " " " " " " 5.— " " 1.50
 - 6 susțitoare de cuțite " " " " " " " " 4.50 " " 1.50
 - 1 cutie de zăchar " " " " " " " " 4.— " " 1.20
 - 1 pârche șefnică mai nuntă " " " " " " " " 2.— " " .95
 - 1 clopotel de masă de arg. Brit. mai nainte cu fl. 4.— acum numai cu fl. 1.—
 - 1 pahar de onă " " " " " " " " —.60 " " —.80
 - 1 piperniță și salniță " " " " " " " " 2.50 " " —.75
 - 1 Carafina p. oțet și ulei " " " " " " " " 3.50 " " 4.50
- Una deție de foc grea de pus pe masă mai nainte fl. 3.— acum numai cu fl. —.95
Cana de cafea și teă a fl. 2. 2.50, 3; 4; cano de zăchar à cr. 35, 50, 80 fl. 1; cană de zăchar à fl. 2, 2.80; presătoaru de zăchar à cr. 25, 40, 75, 90 fl. 1; cafeaua de oțet și oleu à fl. 2, 4; cutii de unt à cr. 75, 95, fl. 1.70, 2.80, 3.25, 4. — încă și alți articii nennumerați.

Ca dovadă, că anunții meu

nu este înșelătorie,

mă deoblig prin aceasta în public, dacă mîrîna nu convine, a o rențoare fără nici o greutate. Îndropți la epistolele de mulțumiri ce mi-au venit, pe cari îmi vei permite a le publica sucesiv. — Către adresele deci a primii pe banii sei o marță bună și solidă și nu lăspătăruți, să se adreseze numai cătră

A. Fraiss,

13

Viena, Rothenthurmstrasse 9, vis-à-vis de palatul archiepiscopesc.

Redactor respunțtor: Nicolau Cristea.

Editura și tipariul tipografiei archidieceesane.

Numai odată

se ofere o ocașiune așa de favorabilă a la procura un orologiu escelent cu jumetate prețul.

Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit în întreg continentul Europei, n'au lăsat înșelată și Elveția. Consoșca n'a fost omigrea lucrătorilor în masă, care a peritilat existența fabricilor, și fabrica reprezentată de noi, care o cea dîntîu și cea mai însemnată fabrică de orologe, a închis de o camă dată fabrica sa, încred înțînă-ne pe noi cu vîndărea fabricatorilor sînți. Aceste așa nuntile orologerie-buzamariu Washington sînt cele mai bune de pe lume, sînt foarte elegant gravate și înfrumșețate și luate după sistem american.

Toate orologiele sînt rapasate (asămînat) pe secundă și garantăm pentru fie-care 5 ani

Ca dovadă a garanției sigure și a solidității celei mai severe, ne obligăm prin aceasta în public, că sîntem gata a reprimi și schimba fie-care orologiu, ce nu convine, 1000 remontoire de buzamariu fără choice de întors la țoară, cu manțolă de cristal, regulate cu acuratăție estra-ordinară pe secundă; afară de aceasta arute prin electro-galvanism non, dinpreună cu lanț și medalion etc., prețul de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unu.

1000 ancore esemplare de Iues din nickel-argint, pe 15 rubinuri cu cadrușiri în amal, arștor de secundu, sticlă lăță de cristal, mai nainte cu fl. 21, acum numai fl. 7.25 de unu, toate repasate pe secundă.

1000 orologe-cilindre înfrumșețate în capsulă de nickel argint, cu sticlă lăță de cristal pe 8 rubinuri foarte fin rapasate, dinpreună cu lanț medalion și cutie de cafetă, mai nainte fl. 15; acum numai fl. 5.00 unu.

1000 orologe ancore de argint veritabile de 13 loși, probat de oficiu monetariu c. r. pe 18 rubinuri, afară de aceasta arute prin electricitate, foarte fin regulate. Orologele au costat mai nainte fl. 27 acum numai fl. 11.40 unu.

1000 orologe remontoire Washington de buzamariu în argint greu și cadrușiri de 13 loși, probat la oficiu c. r. de funcțiar, pe lanț și garșanție severă rapasate pe secundă, cu mecanism de nickel așa înalt orologele aceste n'au nici ead lipsă de reparatură. Orologele aceste au costat mai nainte fl. 35 și astăzi se capătă cu prețul fabulos de eșin numai cu fl. 18. Afară de acestea lanțurile de orologe se dă grațuit un lanț, medalion și cutie de cafetă.

1000 orologe pentru doamne de aur veritabile cu 10 rubinuri, mai nainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orologe remontoire de aur veritabile pentru domni sau doamne, mai nainte cu fl. 100 acum fl. 40.

650 orologe de părete cu încadratură de emal, din cel mai fin și cu mecanism de sunat, mai nainte cu fl. 6 acum cu fl. 3.75 unu rapasat.

650 orologe desteptătoare cu aparat de larmă, foarte fin regulate, aplicabile și ca orologe pe masa de scris, mai nainte fl. 12 acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucră foarte fin de sculptură în căsușii lăntice goțice de lemn, de întors în fie-care a optă țî, regulate fin pe secundă, foarte frumoșe și împosante; de orare cu un astrolab de orologiu și în 20 de ani mai aro preț îndoi, să nu lipsească astfuln de orologiu din nici o familie, mai ce decât pentru că astfuln de orologerie de cabinet este comas în fie-care locușină.

Orologele aceste costat mai nainte fl. 35, acum numai fabulosul preț excepțional de eșin de fl. 15.75 unu.

Comandănd cine-va orologe pendule are să adauge și o arvună.

Adresa:

Desfacere de orologe
Fabriciei de orologe Fromm.
Viena, Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

(Ovala gros), șegărețului,
și caserole cele mai în-
deținute, se vinduce în
timpul cel mai scurt după o metodă proprie
numai de acest gen de succes, și în seris.
Medic special Dr. Helmsen în Berlin
N. W., Louisen-Strasse 32. Sute s'au vin-
decat deja.

Epilepsia

[66] 1—24